

*Ett samverkansprojekt mellan länets kommuner, Länsstyrelsen
i Stockholms län och Kommunförbundet Stockholms Län.
www.miljosamverkanstockholm.se*

FAQ – en fråga om svar

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Användning/instruktioner	6
FAQ kortversion	7
AVFALL.....	7
Farligt avfall	7
Hushållskompost	7
Nedskräpning.....	7
Skrotbilar	8
Återvinningscentraler, återvinningsstationer och miljöstationer.....	8
BERGVÄRME	8
Anmälan/ansökan	8
BILTVÄTTNING.....	8
Biltvättning.....	8
BULLER.....	9
Buller från krogen/konserten etc.	9
CISTERNER.....	9
Anmälan/ansökan	9
Kontroll	9
Skrotning	9
DJUR	9
Klagomål	9
Trafikskadat vilt	10
ELDNING.....	10
Klagomål	10
Grillning utomhus.....	10
Vad får inte eldas?.....	10
LIVSMEDEL.....	10
Godkännande/registrering av verksamhet	10
Klagomål på livsmedel.....	11
Matförgiftning	11
LUFTKVALITET.....	11
PCB.....	11
RADON	11
Radonhalt i bostäder	11
VATTEN OCH AVLOPP	11
Avloppslösningar som kräver ansökan.....	11
Badvatten - analysresultat	12
Enskilt vatten - vad gäller för provtagning?.....	12
Kommunalt dricksvatten - analysresultat	12
FAQ långversion	13
AVFALL/NEDSKRÄPNING	13
Vad gäller för farligt avfall i största allmänhet? Vad är det och hur ska det hanteras?.....	13
Jag har hittat farligt avfall på allmän plats. Vad gör jag?.....	13
Vad gäller för transport av farligt avfall?.....	13
Vad gäller för egen hushållskompost?	14
Nedskräpning.....	14

Skrotbilar	14
Frågor/ klagomål angående skötsel, placering och ansvar gällande återvinningscentraler, återvinningsstationer och miljöstationer.....	14
Vart ligger närmaste miljö- eller återvinningsstation?	14
BERGVÄRME	15
Vad behöver jag göra innan jag installerar min bergvärmepump? Hur lång är handläggningstiden för min bergvärmeansökan?.....	15
BILTVÄTTNING	15
Får man tvätta sin bil på gatan/tomten?.....	15
BULLER	15
Vad gäller för buller från krogen/konserten etc?.....	15
CISTERNER	16
Vad gäller för min nya oljecistern?	16
Vad gäller för besiktning (kontroll) av cistern?	16
Vad gör jag med min gamla cistern?.....	16
DJUR	17
Misstänkt vanskötsel av sällskapsdjur.....	17
Lösspringande katter	17
Skadat vilt.....	17
ELDNING	17
Störande vedeldning	17
Eldning utomhus.....	18
Grillning	18
LIVSMEDEL	19
Bäst före datum/sista förbrukningsdag.....	19
LUFTKVALITET	20
Hur är luftkvaliteten i mitt bostadsområde?	20
PCB	20
Hur vet jag om jag har PCB i fastigheten?.....	20
RADON	20
Har radonmätning utförts i min fastighet?.....	20
Hur mäts radon i luft?.....	20
Vem utför radonmätningar?	21
VATTEN OCH AVLOPP	21
Avloppslösningar som kräver ansökan.....	21
Hur rent är vattnet där jag badar? Finns där alger och föroreningar?	21
Hur ofta ska vattnet i enskilda brunnar testas?.....	21
Hur testar man dricksvattnet i enskild brunn?.....	21
Hur är kvalitén på mitt kommunala dricksvatten? (Finns det några risker med att dricka det?)	22

Sammanfattning

Den här skriften har tagits fram genom Miljösamverkan Stockholms Län av arbetsgruppen inom delprojekt FAQ (vanligt återkommande frågor). En stor del av både inspektörers och växelpersonals arbetstid går åt till att svara på vanliga återkommande frågor (FAQ) från allmänheten i kommunen. Genom att ta del av varandras erfarenheter och bygga upp en gemensam frågebank kan vi ge snabbare service till kommuninvånarna.

Återkommande frågor med eventuella svar har samlats in från Sveriges kommuner via hemsidor och direktkontakt. Kommunerna i Stockholms län har därefter fått möjligheten att avgöra vilka frågor de ansett vara de vanligaste i deras respektive kommun. Därefter har materialet bearbetats för en enhetlig användning. Frågor med generella svar har sammanställts och bifogas i rapporten. Denna kortversion kan ses som en snabbguide för växelpersonal m.fl. och innehåller även anmärkningar till vilka frågor som ska hänvisas till miljökontoret för handläggning. Frågor med mer utförliga svar och kommentarer har också sammanställts och bifogas. Denna långversion kan användas på miljökontoret som hjälpmedel för exempelvis vikarier, nyanställda o.d.

Arbetsgruppen valde att begränsa arbetet till att behandla de allra vanligaste frågorna inom respektive ämnesområde (miljöskydd, hälsoskydd, livsmedel och djurskydd) som inkommer till kommuner i Stockholmsregionen. Eftersom projektet är tidsbegränsat har inte samtliga förekommande FAQ-frågor kunnat tas med i projektet, utan ett urval har gjorts utifrån synpunkter från de tillfrågade kommunerna.

Arbetsgruppen har skrivit en utförlig instruktion till hur FAQ:n ska användas. Inga definitioner har tagits upp och frågor som kräver ärendehantering eller bedömning hanteras ej.

Rapporten ska ses som ett **exempel** på FAQ och det är upp till respektive kommun att läsa igenom, förändra och uppdatera FAQ:n efter deras lokala förutsättningar.

Utöver FAQ kan miljökontoret behöva ett grundligare system, exempelvis ett kvalitetssystem med illustrerade handläggningsrutiner. Ett exempel på detta är Södertäljes föredömliga jourpärm (se bilaga).

Medverkande i arbetsgruppen

Camilla Olofsson, Solna

Eva Bergh, Upplands Väsby

Jeanette Hagberg, Stockholm

Jonas Strömberg, Södertälje

Lisa Hellström, KSL

Therese Dahl, Norrtälje

Thérèse Mortensen, Norrtälje

Användning/instruktioner

Den här FAQ:n är i första hand till för personal i kommunens växel eller på miljökontorets expedition m.fl. vilka besvarar vanliga, enklare frågor med korta svar.

FAQ:n är skriven i två versioner – en kort- respektive en långversion. Kortversionen innehåller frågor med korta, raka svar medan långversionen även innehåller kommentarer för den som vill veta mer. Långversionen är tänkt att användas på miljökontoret som hjälp för exempelvis vikarier, nyanställda o.d. Kommentarererna är dock bara exempel, och kan behöva kompletteras. Inga definitioner tas upp i FAQ:n.

Svar markerade med ► istället för en punkt innebär att frågan kräver myndighetsutövning, och därför ska hänvisning direkt till miljökontoret göras. Miljö- och hälsoskyddskontor har olika benämningar i olika kommuner, men i denna rapport går de under namnet Miljö- och Hälsa (MoH).

I vissa svar har prickade fält lagts in. Dessa är till för att kommunen själv ska lägga in lokala anpassningar.

Utöver FAQ:n kan miljökontoret behöva ett grundligare system, exempelvis ett kvalitetssystem med dokumenterade handläggningsrutiner. Ett exempel på detta är Södertäljes föredömliga jourpärm (se bilaga).

Det är upp till varje kommun att komplettera FAQ:n och anpassa den efter lokala förutsättningar. Det är även upp till respektive kommun att hålla den uppdaterad.

FAQ kortversion

Denna version kan ses som en snabbguide för växelpersonal m.fl. och innehåller även noteringar om vilka frågor som ska hänvisas till miljökontoret.

Svar markerade med ► innebär att frågan kräver myndighetsutövning, och därför ska hänvisning direkt till miljökontoret göras. Miljö- och hälsoskyddskontor har olika benämningar i olika kommuner, men i denna rapport går de under namnet Miljö- och Hälsa (MoH).

I vissa svar har prickade fält lagts in. Dessa är till för att kommunen själv ska lägga in lokala anpassningar.

AVFALL

Farligt avfall

- Påträffat farligt avfall – anmäl till MoH, se även nedskräpning.
- Om personen själv vill lämna avfallet, hänvisa till kommunens återvinningscentral eller miljöstation. Det är endast privata hushåll som får lämna farligt avfall till miljöstationer. Företag ska lämna sitt farliga avfall till godkänd mottagningsplats för avfall, där de samtidigt får dokumentation (kvitto) på vad som har lämnats.
- Lämna alltid farligt avfall till en miljöstation eller på en återvinningscentral. Då tas avfallet om hand på ett säkert och rätt sätt. Om farligt avfall hamnar på fel ställe kan det allvarligt skada miljön och/eller människors hälsa.
- För företag som hanterar farligt avfall, krävs olika tillstånd mm, enligt miljöbalkens bestämmelser, kontakta MoH.
- Vid anlitan av transportföretag krävs att företaget har tillstånd för transport utfärdat av länsstyrelsen.
- Företagare kan efter anmälan till länsstyrelsen själv transportera vissa typer av farligt avfall i mindre mängder.

Hushållskompost

- För att få kompostera matavfall i en hushållskompost krävs anmälan/tillstånd. Kontakta MoH.
- Med hushållskompost menas en isolerad och skadedjurssäker behållare för frukt, grönsaker, kött eller fisk.
- Tips och regler för kompostering finns på [.....].

Nedskräpning

- Enligt miljöbalken är nedskräpning förbjudet. Nedskräpning ska anmälas som olägenhet till MoH.

Skrotbilar

- Hänvisa i första hand till fastighetsägaren som ansvarar för att föra ärendet vidare.
- ▶ Om fara för miljöpåverkan misstänks, kontakta MoH.
- Om bilen står på kommunens mark, hänvisa till ansvarig tjänsteman/entreprenör i kommunen.
- Mer information finns på <http://www.skrotbil.nu>.

Återvinningscentraler, återvinningsstationer och miljöstationer

- ▶ Frågor/klagomål angående återvinningscentral? Kontakta [.....].
Frågor/klagomål angående återvinningsstation? Hänvisa till fti:s (förpacknings- och tidningsinsamlingen) centrala kundtjänst på telefon 0200-88 03 11 eller till <http://www.ftiab.se>.
- ▶ Vid frågor/klagomål om miljöstation, kontakta [.....].

BERGVÄRME

Anmälan/ansökan

- ▶ Anmälan/ansökan krävs, kontakta MoH.
- Anmälan/ansökan skall inlämnas [.....] före planerad installation.
- Arbetet med bergvärmepumpsanläggning får inte påbörjas innan anmälan har fullgjorts eller ett skriftligt beslut om tillstånd har meddelats.

BILTVÄTTNING

Biltvättning

- Ur miljösynpunkt avråds starkt från att tvätta bilen på gatan eller på tomten. Avfettningsmedel blandat med sot, asfaltspartiklar, tungmetaller, vägsalt samt oljor frigörs vid tvätt och kan då rinna orenat ut till dagvattennätet. Spillvattnet bör därför samlas upp för rening. Rekommendationen är därför att bilen ska tvättas vid en bilvårdsanläggning eftersom det där finns krav på rening av utgående spillvatten.
- ▶ För mer information eller för att göra en olägenhetsanmälan, kontakta MoH.

BULLER

Buller från krogen/konserten etc.

- ▶ Det finns olika riktvärden beroende på var bullret kommer ifrån. På diskotek, vid konserter och liknande evenemang gäller Socialstyrelsens allmänna råd om höga ljudnivåer (SOSFS 2005:7) (<http://www.socialstyrelsen.se/>). Buller regleras även i Naturvårdsverkets föreskrifter (<http://www.naturvardsverket.se>). En anmälan bör göras till MoH.

CISTERNER

Anmälan/ansökan

- ▶ Den som avser att installera en cistern för olja eller diesel är i de flesta fall skyldig att anmäla detta till MoH innan installationen av cisternen påbörjas.

Kontroll

- ▶ Cisterner för olja eller diesel och tillhörande rörledningar skall genomgå återkommande kontroller. Kontrollrapporten ska skickas till MoH (gäller dock ej inomhuscisterner).
- Kontrollen ska göras av ett ackrediterat företag. Uppgift om vilka företag som är ackrediterade kan man få hos SWEDAC på tfn 033-17 77 00, eller på deras webbplats <http://www.swedac.se>

Skrotning

- ▶ När en cistern tas ur bruk ska detta anmälas till MoH, undantaget inomhuscisterner.
- ▶ När en cistern för olja eller diesel tas ur bruk, är det viktigt att se till att cisternen blir tömd, rengjord samt att bottensatsen tas om hand som farligt avfall. Detta ska utföras av ett ackrediterat företag.

DJUR

Klagomål

- ▶ Om misstanke finns att djur far illa/vanvårdas eller har övergivits ska kontakt tas med djurskyddsinspektör eller polis.
- ▶ Om någon upplever störning från någon annans djur – kontakta MoH.
- Miljödomstolen har slagit fast att det är acceptabelt att katter rör sig fritt utomhus såväl på ägarens som på andras fastigheter. Att katter emellanåt passerar över en tomt utgör, enligt domstolen, inte en störning av sådan betydelse att den i miljöbalkens mening är en olägenhet för människors hälsa.

- Koppeltvång och hundavföring är oftast reglerat i lokala föreskrifter. Ägaren är **alltid** ansvarig för vad hunden gör. Polisen är tillsynsmyndighet.

Trafikskadat vilt

- Vid trafikskadat vilt ska platsen noga markeras och polis kontaktas. Polisen kontaktar i sin tur markägaren.

ELDNING

Klagomål

- ▶ Vid störande eldning/rök kan en olägenhetsanmälan lämnas till MoH.

Grillning utomhus

- Det finns inga generella regler för vad som gäller för grillning utomhus. Det kan dock finnas lokala restriktioner inom bostadsområdet.
- Den som eldar med ved/grillar ansvarar för att eldningen inte medför problem för omgivningen.

Vad får inte eldas?

- Allt som kan betraktas som avfall är förbjudet att elda. Det gäller även eldning av t ex bygg- och rivningsavfall eller fällda träd och stubbar efter röjningsarbeten. Detta är avfall som ska transporteras bort.
- Torrt trädgårdsavfall kan vara tillåtet att eldas vissa veckor under året. Det framgår i så fall av kommunens lokala föreskrifter. Kompostering av trädgårdsavfall på den egna tomten kan vara ett alternativ.

LIVSMEDEL

Godkännande/registrering av verksamhet

- ▶ Verksamheter som hanterar och bereder livsmedel (t ex restauranger och caféer) ska godkännas. Verksamheter med enklare hantering, till exempel försäljning av förpackade livsmedel eller grönsaker, ska registreras. Bedömning av om din verksamhet skall godkännas eller registreras görs av MoH.
- Den som tar över en verksamhet måste ansöka om godkännande/registrering, även om verksamheten tidigare varit godkänd.
- ▶ För verksamhet under kortare tid, t ex matförsäljning under en marknad eller mäsas, är du skyldig att ansöka om godkännande/registrering hos MoH.

Klagomål på livsmedel

- ▶ Vid misstanke om fel på matvara köpt i butik, tag kontakt med livsmedelsföretagaren och MoH.

Matförgiftning

- ▶ Vid misstanke om matförgiftning kontakta MoH snarast.

LUFTKVALITET

- Uppgifter om luftkvalitet finns inte för enskilda fastigheter. Luftvårdsförbundet i Stockholms och Uppsala län kan ge mer information om luftkvalitet och miljökvalitetsnormer för hela kommunen (<http://slb.nu/lvf/>).

PCB

- ▶ Fastigheter som är byggda eller renoverade åren 1956-1973 kan innehålla PCB. Fastighetsägaren har ansvar för att inventera, undersöka och sanera fastigheten enligt Miljöbalkens förordning (2007:19) om PCB m.m. För ytterligare information, kontakta MoH eller <http://www.sanerapcb.nu>.

RADON

Radonhalt i bostäder

- ▶ Hänvisa till MoH för eventuellt register över fastigheter med mätvärden.

Radonmätning i bostäder

- Radonmätning sker med hjälp av en dosa som placeras i mitten av rummet. Man behöver en dosa på varje våning, en i sovrum och en i vardagsrummet, minst två dosor per fastighet. Dosan ska sitta uppe i två till tre månader under eldningssäsongen (1 oktober - 30 april).
- Om radonhalten överskrider gränsvärdet kan man ansöka om radonbidrag hos länsstyrelsen.
- På SITAC:s hemsida (<http://www.sitac.se>) kan certifierade radonkontrollanter sökas.

VATTEN OCH AVLOPP

Avloppslösningar som kräver ansökan

- Beroende på fastighetens förutsättningar kan ansökan göras för olika avloppslösningar: vattentoalett och BDT, (bad- disk- och tvättvatten med

toalett ansluten), BDT (bad- disk- och tvätt) samt vattentoalett ansluten till sluten tank.

Badvatten - analysresultat

- Information om Sveriges badvatten finns på Smittskyddsinstitutets webbplats (<http://badplatsen.smittskyddsinstitutet.se/>). Där kan man söka länsvis och informationen gäller: vattentemperatur, vattenkvalitet och eventuell algbloomning.

Enskilt vatten - vad gäller för provtagning?

- Socialstyrelsen (<http://www.socialstyrelsen.se>) rekommenderar test av enskilt vatten vart tredje år.
- Finns småbarn i familjen är det extra viktigt att följa rekommendationen eftersom dessa är mer känsliga för höga halter av vissa ämnen.
- För mer information, se Socialstyrelsens allmänna råd om dricksvatten från mindre vattenanläggningar (SOSFS 2003:17).
- De vanligaste analyserna av vatten från enskilda brunnar är mikrobiologisk analys (mäter halten av kolibakterier), kemisk analys (vattnets kemiska sammansättning och hårdhet) och radonanalys.
- ▶ Det går att kontakta ett vattenanalyslaboratorium direkt eller MoH för provtagning.

Kommunalt dricksvatten - analysresultat

- ▶ För frågor gällande det kommunala dricksvattnet, kontakta [.....] för information om analysresultat.

FAQ långversion

Denna version innehåller frågor med mer utförliga svar och kommentarer. Versionen kan användas på miljökontoret som hjälpmedel för exempelvis vikarier, nyanställda o.d. Kommentarererna är dock bara exempel.

Svar markerade med ► innebär att frågan kräver myndighetsutövning.

Miljö- och hälsoskyddskontor har olika benämningar i olika kommuner, men i denna rapport går de under namnet Miljö- och Hälsa (MoH).

I vissa svar har prickade fält lagts in. Dessa är till för att kommunen själv ska lägga in lokala anpassningar.

AVFALL/NEDSKRÄPNING

Vad gäller för farligt avfall i största allmänhet? Vad är det och hur ska det hanteras?

- Det avfall som är skadligt för miljö och/eller människors hälsa kallas för **farligt avfall** och definieras i bilaga till avfallsförordningen. Det bästa sättet att undvika farligt avfall är att redan i butiken välja miljöanpassade produkter. Om farligt avfall hamnar på fel ställe kan det allvarligt skada människor, djur och natur.
- Farligt avfall ska lämnas till en miljöstation eller på en återvinningscentral. Då tas avfallet om hand på ett säkert och rätt sätt. Om farligt avfall hamnar på fel ställe, kan det allvarligt skada miljön eller människors hälsa. Det är dock bara hushåll, dvs. inte företag, som får lämna avfall till miljöstationerna.
- För företag som hanterar farligt avfall krävs ofta tillstånd enligt miljöbalkens bestämmelser. Företag ska lämna sitt farliga avfall till godkänd mottagningsplats för avfall där de samtidigt får dokumentation (kvitto) på vad som har lämnats.

Jag har hittat farligt avfall på allmän plats. Vad gör jag?

- MoH ska konstatera vilket avfall det rör sig om och om det finns risk för spridning, samt besluta om vidare åtgärder.

Vad gäller för transport av farligt avfall?

- Vid egen transport av farligt avfall som uppkommit på den egna fastigheten gäller föreskrifter som finns t ex hos länsstyrelsen (<http://www.lst.se>).
- Vid anlåtande av transportföretag krävs att företaget har tillstånd för transport, vilket har utfärdats av länsstyrelsen.

Vad gäller för egen hushållskompost?

- För att få hushållskompostera matavfall krävs anmälan/tillstånd.
- Tips om kompostering hittar man på nätet. Det går bra att kompostera frukt, grönt, kött och fisk i en isolerad och skadedjursäker kompost. Det finns även plasttunnor avsedda att använda för trädgårdskompostering. Dessa är inte isolerade och inte skadedjursäkra och får alltså inte användas som kompost av hushållsavfall.
- Mer information finns eventuellt på respektive kommuns hemsida [förslag till länk] eller på <http://www.kompostcenter.se>.

Nedskräpning

- Nedskräpning får inte ske på plats där allmänheten har insyn. Nedskräpning är åtalbart. Om det gäller nedskräpning på kommunens mark, hänvisa till [.....] För nedskräpning i naturen, där allmänheten rör sig, är kommunen (enhet [.....]) ansvarig för bortforsling (om ”dumparen” är okänd). Inom detaljplanelagt område är fastighetsägaren ansvarig. Klagande kan lämna en olägenhetsanmälan.

Skrotbilar

- Kontakta i första hand fastighetsägaren som ansvarar för att föra ärendet vidare. Om fara för miljöpåverkan finns, kontakta då ansvarig handläggare [.....] eller lämna en olägenhetsanmälan.
- Om bilen står på kommunens mark, hänvisa till ansvarig tjänsteman/entreprenör [.....]
- Mer information finns på <http://www.skrotbil.nu>.

Frågor/ klagomål angående skötsel, placering och ansvar gällande återvinningscentraler, återvinningsstationer och miljöstationer

- Gäller det återvinningscentral? Kontakta [.....].
- Gäller det återvinningsstation? Genom producentansvaret är det ftiab som har ansvaret för återvinningsstationerna. Hänvisa till fti:s (förpacknings- och tidningsinsamlingen) centrala kundtjänst på telefon 0200-88 03 11 eller till <http://www.ftiab.se>. Om ingen förbättring sker, kontakta MoH.
- Gäller det miljöstation? Kontakta [.....].

Vart ligger närmaste miljö- eller återvinningsstation?

- Förpacknings- och tidningsinsamlingens återvinningsstationer (ftiab) har sökfunktion på hemsidan <http://www.ftiab.se> eller på kundtjänst via telefon 0200-88 03 11.
- Kommunens miljö- eller återvinningsstationer finns på [.....].

BERGVÄRME

*Vad behöver jag göra innan jag installerar min bergvärmepump?
Hur lång är handläggningstiden för min bergvärmeansökan?*

- För att inrätta en bergvärmepump krävs en anmälan till, eller tillstånd från MoH. Arbetet med bergvärmepumpsanläggning får inte påbörjas innan anmälan har fullgjorts eller ett skriftligt beslut om tillstånd har meddelats. Anmälan ska ha inkommit till MoH senast [.....] innan anläggningen önskas installeras.
- Handläggningstiden är olika lång för olika ärenden. Om informationen i blanketten för anmälan/ansökan är komplett blir handläggningstiden kortare. Närliggande grannar som kan beröras av borring för bergvärme ska ges tillfälle att yttra sig eftersom bergvärmepumpen kan påverka grannarnas framtida möjligheter att borra för bergvärme på sin tomt. Närliggande grannar kan även ges möjlighet att överklaga beslut om tillstånd vilket kan komplicera ärendet och betydligt förlänga tiden för ett avgörande om beslut om tillstånd.

BILTVÄTTNING

Får man tvätta sin bil på gatan/tomten?

- Utifrån miljöbalkens försiktighetsprincip och principen om bästa möjliga teknik bör bilen inte tvättas på gatan eller på tomten. Avfettningsmedel blandat med sot, asfaltspartiklar, tungmetaller, vägsalt samt oljor frigörs vid tvätt och kan då rinna orenat ut till dagvattennätet. Rekommendationen är därför att bilen ska tvättas vid en bilvårdsanläggning eftersom det där finns krav på rening av utgående spillvatten.
- Enligt miljöbalken ska avloppsvatten avledas eller renas eller tas om hand på något annat sätt så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Med avloppsvatten avses enligt miljöbalken även spillvatten eller annan flytande orenlighet.
- Är man orolig för sin vattentäkt pga. en granne som tvättar bilen på sin tomt kan man lämna in en olägenhetsanmälan till MoH.

BULLER

Vad gäller för buller från krogen/konserten etc?

- Det finns olika riktvärden beroende på var bullret kommer ifrån. På diskotek, vid konserter och liknande evenemang gäller Socialstyrelsens allmänna råd om höga ljudnivåer (SOSFS 2005:7) (<http://www.socialstyrelsen.se/>). Buller regleras även i Naturvårdsverkets föreskrifter (<http://www.naturvardsverket.se>). Verksamhetsutövaren ska enligt 26 kap. 19 § miljöbalken fortlöpande planera och kontrollera

verksamheten för att motverka eller förebygga att olägenheter för människors hälsa uppstår.

- Om du störs av buller kan du lämna in en olägenhetsanmälan till MoH.

CISTERNER

Vad gäller för min nya oljecistern?

- Den som avser att installera en cistern för olja eller diesel är i de flesta fall skyldig att anmäla detta till MoH innan installationen av cisternen påbörjas.
- Öppna cisterner för olja eller diesel och tillhörande rörledningar i anslutning till dessa ska genomgå olika typer av kontroller. Kontrollerna ska utföras av ett kontrollföretag ackrediterat av SWEDAC. En installationskontroll ska göras i samband med installation och därefter återkommande kontroller.
- Kontrollrapporten ska skickas in till MoH. Den behöver dock inte skickas in om kontrollen gäller anordningar som är installerade inomhus.

Vad gäller för besiktning (kontroll) av cistern?

- En cistern ska besiktigas regelbundet för att kontrollera att cisternen t ex inte är skadad och därmed leder till läckage, vilket kan medföra förorening i omgivande mark och vatten.
- Kontrollen ska göras av ett ackrediterat företag. Uppgift om vilka företag som är ackrediterade kan man få hos SWEDAC på tfn 033-17 77 00, eller på deras webbplats (<http://www.swedac.se>).
- S-cistern (ej rostskyddsbehandlad "plåttank") är den vanligaste cisternen, och ska enligt lag besiktigas vart 6:e år. K-cistern, korrosionskyddad (t ex plast) ska besiktigas vart 12:e år. Om S-cisternen är försedd med korrosionskydd kontrolleras den vart 12:e år (samma som K-cisterner). Om fastigheten ligger inom ett vattenskyddsområde halveras tiden. Även till cisternen hörande rörledningar ska vara S- respektive K-märkta.
- Cisterner som står utomhus ovan mark ska ha kontrollbesiktigats senast 1 juli 2004. Sedan 1 juli 2006 ska även alla oljecisterner inomhus vara besiktigade.

Vad gör jag med min gamla cistern?

- Om du har en cistern för olja eller diesel som inte längre ska användas är det viktigt att se till att cisternen blir tömd och rengjord. Därefter ska cisternen avlägsnas eller eventuellt fyllas med exempelvis sand. Dessutom ska påfyllnadsröret och avluftningsledningen helt tas bort för att undvika påfyllning av misstag. Det avfall som uppkommer vid rengöring och tömning ska hanteras som farligt avfall. Det är lämpligt att låta ett ackrediterat besiktningföretag utföra tömning och rengöring då detta normalt kräver nedstigning i tanken, vilket är riskfyllt. Observera att

transport av en icke rengjord tank innebär transport av farligt avfall för vilket särskilda regler gäller.

- När en cistern, undantaget inomhuscisterner, tas ur bruk ska detta anmälas till MoH.

DJUR

Misstänkt vanskötsel av sällskapsdjur

- Vad gäller ärendet? Man kan förtydliga ex:
Vem - Djurägare? Tfn? Bor var?
Vad - Djur? Hur gamla? Kön? Hur ser de ut? Magra? Sjuka?
När - Hur länge?
- Akuta fall ska även anmälas till polisen

Lösspringande katter

- Miljödomstolen har slagit fast att det är acceptabelt att katter rör sig fritt utomhus såväl på ägarens som på andras fastigheter. De berörda får själv överväga vilket skydd som kan finnas för att freda tomten mot passerande katter. Att katter emellanåt passerar över en tomt - och då pinkar i rabatter, ligger på utemöbler, mm - utgör, enligt domstolen, inte en störning av sådan betydelse att den i miljöbalkens mening är en olägenhet för människors hälsa. Tåligheten när det gäller antalet katter är emellertid, enligt beslutet, att en familj kan ha upp till några stycken katter. Om de enskilda kattägarna var för sig har ett stort antal katter kan situationen alltså fortfarande utgöra en olägenhet.

Skadat vilt

- Vid trafikskadat vilt ska platsen noga markeras och polis/kommunens viltvårdare kontaktas. Polisen kontaktar i sin tur markägaren.
- Ge aldrig ett skadat djur mat eller vatten! Det kan förvärra skadan.
- Fågelungar och andra djurungar är inte övergivna för att man hittar dem ensamma. De flesta fågelungar släpps ur boet 1-2 veckor innan de kan flyga och matas då på marken av sina föräldrar. Låt ungen vara och håll i hundar och katter så länge att fågelföräldrarna kan göra sitt jobb. Tänk på att föräldrarna kommer tillbaka först när alla har gått från platsen!

ELDNING

Störande vedeldning

- Den som eldar ansvarar för att eldningen inte medför problem för omgivningen. Som eldare bör man bland annat ta hänsyn till skorstenens placering, områdets topografi och vindriktningen. Detta gäller även

miljögodkända pannor. Lika viktigt är att elda med torr ved och elda på rätt sätt. Olägenhetsanmälan kan göras.

- Handläggningen av klagomål på vedeldning kan ske på lite olika sätt beroende på vilken kommun det gäller. Även regler och restriktioner för om, hur och när vedeldning får ske kan variera mellan kommunerna. Det beror bland annat på bestämmelser i lokala föreskrifter för att skydda människor hälsa och miljön och i detaljplaner.
- Om någon eldar så att det stör, bör den klagande först ta upp problemet med den som utför eldningen. Mycket finns att vinna på att själv tala med sin granne.

Eldning utomhus

- Trädgårdsavfall är enligt praxis från Miljööverdomstolen klassat som hushållsavfall och är därmed ett kommunalt monopolavfall och ska därför bortskaffas av kommunen. Alternativt får det *komposteras* på den egna tomten. Trädgårdsavfallet får därmed inte eldas på den egna fastigheten om det inte uttryckligen står att det är tillåtet i kommunen renhållningsordning.
- Allt som kan betraktas som avfall är förbjudet att elda. Det gäller även eldning av t ex bygg- och rivningsavfall eller fällda träd och stubbar efter röjningsarbeten. Detta är avfall som skall transporteras bort. Överträdelse kan medföra åtal/anmälan enligt miljöbalken. Det enda undantaget är ris och kvistar i liten omfattning ("torrt trädgårdsavfall"). Torrt trädgårdsavfall kan vara tillåtet att eldas vissa veckor under året. Det framgår i så fall av kommunens renhållningsordning. Kompostering av trädgårdsavfall på den egna tomten kan vara ett alternativ.
- Vanligt förekommande är att det i de lokala föreskrifterna för hälsa och miljö i kommunen finns s.k. "eldningsveckor" då eldning av trädgårdsavfall är tillåtet. Oftast är det en eller några veckor på vår och höst. Denna bestämmelse saknar i realiteten rättslig grund. Det som egentligen ska regleras i de lokala föreskrifterna för miljö och hälsa är *tillfälliga* förbud vid ex. otjänlig väderlek (se förordningen (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd 40 § p. 6 och 8). Ett tillfälligt förbud är inte 50 veckor om året.

Grillning

- Det finns inga generella regler för vad som gäller för grillning utomhus. Rättsfall visar att om grillningen blir mycket omfattande och störande, så kan myndigheten ingripa med begränsat antal tillfällen som grillning får ske. Annars gäller det att visa hänsyn. Den som störs av grillningen bör först ta kontakt med den som grillar.

LIVSMEDEL

Godkännande/registrering av verksamhet

- Verksamheter som hanterar och bereder livsmedel (t ex restauranger och caféer) ska godkännas. Verksamheter med enklare hantering, t ex försäljning av förpackade livsmedel eller grönsaker, ska registreras.
- Den som tar över en verksamhet måste ansöka om godkännande/registrering hos MoH, även om verksamheten tidigare varit godkänd.
- För verksamhet under kortare tid, t ex matförsäljning under en marknad eller mäsas, krävs godkännande/registrering hos MoH.
- För att få en godkänd/registrerad verksamhet måste lokalen uppfylla kraven enligt livsmedelslagstiftningen och ha ett fungerande system för egenkontroll. Detta gäller både för verksamheter som ska godkännas och registreras. Det behöver dock inte alltid göras en inspektion innan verksamheten får starta och i de fallen krävs endast registrering hos MoH.
- Det är verksamheten som ska godkännas eller registreras, inte lokalen. Det betyder att den som tar över en verksamhet måste ansöka om godkännande/registrering hos miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Detta gäller även om verksamheten tidigare varit godkänd. Verksamheten får alltså inte starta förrän ett godkännande fås från miljö- och hälsoskyddsförvaltningen. Den som startar en livsmedelsverksamhet utan att fått den besiktigad och godkänd av MoH begår ett brott mot livsmedelslagen och kommer att åtalas för brott mot livsmedelslagen.

Klagomål på livsmedel

- Vid misstanke om fel på matvara köpt i butik, tag kontakt med livsmedelsföretagaren och MoH.

Matförgiftning

- Vid misstanke om matförgiftning ska MoH snarast kontaktas. Anmälan kan vara anonym. Ju mer information som kan fås, desto bättre. Försök på svar på frågorna *När? Var? Hur?* Etc.

Bäst före datum/sista förbrukningsdag

- Livsmedel märkta med bäst före dag får säljas efter att datumet gått ut. Det är då säljarens ansvar att produkten är av fullgod kvalitet. Datumet är satt så att varan ska hålla ytterligare en tid efter datumet om den förvaras på rätt sätt och i obruten förpackning.
- Sista förbrukningsdagen är den sista dag som dessa livsmedel beräknas kunna förbrukas om de har förvarats på rätt sätt och i obruten förpackning. De får inte säljas efter att den sista förbrukningsdagen har passerats.

LUFTKVALITET

Hur är luftkvaliteten i mitt bostadsområde?

- Uppgifter om luftkvalitet finns inte för enskilda fastigheter.
- Luftvårdsförbundet i Stockholms och Uppsala län kan ge mer information om luftkvalitet och miljökvalitetsnormer för hela kommunen (<http://slb.nu/lvf>).
- För mer information om miljökvalitetsnormer, se Naturvårdsverkets webbplats (<http://www.naturvardsverket.se>).

PCB

Hur vet jag om jag har PCB i fastigheten?

- Fastigheter som är byggda eller renoverade åren 1956-1973 kan innehålla PCB. Användningen av PCB förbjöds 1973 (förutom i bland annat kondensatorer där användes det fram till 1980). PCB i byggnader kan finnas i golvmassor, fogmassor, isolerglas och kondensatorer.
- Fastighetsägaren har ansvar för att inventera, undersöka och sanera fastigheten enligt Miljöbalkens förordning (2007:19) om PCB m.m.
- För ytterligare information, se <http://www.sanrapcb.nu>.

RADON

Har radonmätning utförts i min fastighet?

- Kommunens MoH kan ha uppgifter om radonmätningar i den enskilda fastigheten. Enligt en kammarrättsdom (mål nr 2869-07) gäller sekretess om uppdragsmätning utförts och under förutsättning att uppgiften inte röjs.
Sekretessen gäller dock endast i högst 20 år.

Hur mäts radon i luft?

- Radonmätare kan ibland beställas via MoH eller direkt från ett mätlaboratorium.
- Mätningen sker med hjälp av en dosa som placeras i mitten av rummet. Man behöver en dosa på varje våning, en i sovrummet och en i vardagsrummet, minst två dosor per fastighet. Dosan ska sitta uppe i två till tre månader under eldningssäsong (1 oktober – 30 april).
- När mättiden är slut skickas radonmätarna tillbaka till mätfirman tillsammans med ett ifyllt protokoll. Efter några veckor kommer sedan mätresultat med posten.

- Gränsvärde för radon är 200 bq/m³. Vid för höga halter kan man ansöka om bidrag för sanering hos Boverket (<http://www.boverket.se>) vilket täcker halva kostnaden för saneringen, dock max 15 000 kr.
- Man kan även göra en vägledande korttidsmätning och då får man svar inom en vecka. Denna mätning är dock ej tillåten som underlag för saneringsbidrag då resultatet är mindre tillförlitligt.

Vem utför radonmätningar?

- På SITAC:s webbplats (<http://www.sitac.se>) kan certifierade radonkontrollanter sökas.

VATTEN OCH AVLOPP

Avloppslösningar som kräver ansökan

- Vattentoalett och BDT (bad- disk- och tvättvatten med toalett ansluten), även kallad trekammarbrunn.
- BDT (bad- disk- och tvätt), även kallad tvåkammarbrunn.
- Vattentoalett ansluten till slutna tank, även kallad septitank.

Hur rent är vattnet där jag badar? Finns där alger och föroreningar?

- Information om Sveriges badvatten finns på <http://badplatsen.smittskyddsinstitutet.se/>. Där kan man söka länsvis angående vattentemperatur, vattenkvalitet och eventuell algblomning.

Hur ofta ska vattnet i enskilda brunnar testas?

- Socialstyrelsen (<http://www.socialstyrelsen.se>) rekommenderar test av enskilt vatten vart tredje år.
- Finns småbarn i familjen bör man vara extra noga med provtagningen, eftersom småbarn är mer känsliga för höga halter av vissa ämnen.
- Socialstyrelsens allmänna råd om dricksvatten från mindre vattenanläggningar (SOSFS 2003:17) ger anvisningar till hjälp för ägare till enskilt vatten. Här finns bl. a. gränserna för när ett dricksvatten anses vara tjänligt, otjänligt eller tjänligt med anmärkning.

Hur testas man dricksvattnet i enskild brunn?

- Genom en vattenanalys undersöks om vattnet innehåller bakterier eller andra mikroorganismer och om vattnets kemiska egenskaper gör det olämpligt som dricksvatten.
- De vanligaste analyserna är mikrobiologisk analys (mäter halten av kolibakterier), kemisk analys (vattnets kemiska sammansättning och hårdhet) och radonanalys.

- Vill du få råd om hur du testar ditt dricksvatten kan du kontakta [.....] i din kommun.
- Kontakta [.....] för information om kommunens eventuella avtal med laboratorium.
- Det går att kontakta ett vattenanalyslaboratorium [.....] direkt för provtagning.

Hur är kvalitén på mitt kommunala dricksvatten? (Finns det några risker med att dricka det?)

- Ansvarigt vattenverk brukar ha bra information om vattnet på sin respektive hemsida, se [.....].
- Du kan även kontakta ansvarig tjänsteman/entreprenör [.....] för information om analysresultat.